

30.05.2023

Kansliapäällikkö

---

85 §

Lausunto valtiovarainministeriölle kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttamisesta

HEL 2023-006385 T 03 00 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti antaa valtiovarainministeriölle kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttamisesta seuraavan lausunnon:

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista

Helsinki pitää tärkeänä, että hyvinvointialueiden rahoituksen laskelmat ovat mahdollisimman oikeellisia ja kannattaa muutoksia, jotka vahvistavat oikeellisuutta. Helsinki on aiemmissa lausunnoissaan tuonut esille, että kuntien välisiä eroja tilastoinnissa tulisi selvittää ja tilastoinnin läpinäkyvyyttä parantaa. Helsinki pitää kannatettavana, että kuntien tilastoimia sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen kustannuksia käydään läpi yksityiskohtaisesti vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätösten osalta.

Helsingin kaupunki pitää valitettavana, että asetusmuutoksien valmistelu on toteutettu hyvin myöhäisessä vaiheessa eikä haastetta ole tunnistettu ennen sote-uudistuksen voimaantuloa. Kunnat ovat tehneet kirjaukset kirjanpidollisesti oikein, joka osoittaa, että uudistuksen valmistelussa ei ole ymmärretty tilastoitujen kustannusten kokonaisuutta ja niiden vaikutusta laskelmiin.

2. Huomioon otettavat erät

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1–6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset
2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät
3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä
4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen
5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen

30.05.2023

Kansliapäällikkö

---

6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot

Erät ovat perusteltuja, mutta kynnsarvon asettamista huomioon ottamiselle ei voida pitää tasapuolisena. Helsinkiä mainituista eristä mahdollisesti koskettavat sote- ja pela-kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät sekä sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Helsingissä on tunnistettu, että olisi tärkeää varmistaa ovatko yleishallinnon ja tukipalvelujen kustannukset sekä korona-avustukset kohdennettu yhdenmukaisella tavalla tilastointiin.

Kaikki laskelmia vääristävät erät tulisi poistaa siirtolaskelmista ja käydä erien osalta huolella läpi tilinpäätökset vuosilta 2021 ja 2022.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynns mielestänne oikea?

Asetettu kynns vaikuttaa korkealta eikä kohtele alueita tasavertaisesti, koska yli 30 euroa per asukas ylittävissä kustannuksissa huomioidaan kaikki kustannukset ja alle 30 euroa per asukas muutoksissa kustannuksia ei huomioida lainkaan. Kuten asetusluonnoksen muistiossakin todetaan, tässä noudatetaan eri periaatetta kuin esimerkiksi palkkaharmonisaatiokustannuksissa. Olisi linjakasta, jos noudatettaisiin yhdenmukaisia periaatteita.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kyseily kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

Oikaisumenettely itsessään on kannatettava. Siirtolaskelmiin liittyvä kyseinen haaste sekä muut mahdolliset haasteet ovat tulleet esiin varsin myöhäisessä vaiheessa, ja sen vuoksi oikaisumenettelyyn osallistuminen edellyttää pikaista reagoimista ja selvittelyä. Mahdollisia tilastointieroja on pidetty esillä pitkin valmistelua, joten olisi ollut toivottavaa, että niihin olisi reagoitu varhaisemmassa vaiheessa.

6. Muita huomioita

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

30.05.2023

Kansliapäällikkö

Helsinki on koko uudistuksen valmistelun ajan tuonut esille, että nykyinen hyvinvointialueiden rahoitusmalli ei huomioi riittävästi alueellisia eroja esimerkiksi palvelutuotannon olosuhteissa, kuten tuotantopanosten hinnoissa ja väestörakennetekijöissä. Helsinki on käynyt aktiivista keskustelua rahoitusmallin kehittämisestä myös keskeisten sidosryhmien kanssa. Helsinki pitää erittäin valitettavana, että hyvinvointialueiden rahoitusmalli on niiden toiminnan käynnistyessä edelleen puutteellinen ja vaatii, että rahoitusmallin jatkokehittämistä tehdään alueellisten erityispiirteiden ja kustannustekijöiden huomioinnin, sairastavuustekijöiden valinnan, todellisuutta vastaavien kustannusten sekä hyvinvointialueittaisen todellisen rahoitustarpeen osalta.

Päätöksen perustelut

Valtiovarainministeriö pyytää kaupungin lausuntoa luonnoksista valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtioneuvoston annettua asetusta (1393/2022) 7 §:n ja valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun asetuksen (1392/2022) 5 §:n muuttamisesta. Lausunto on pyydetty 31.5.2023 mennessä lausuntopalveluun. Vastaus on koottu lausuntopalvelun kysymyksiin pohjautuen.

Sääntelyä tarkennetaan rahoituksen siirrossa huomioon otettavien kustannuksien osalta, koska kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstiedossa on tullut esiin tilanteita, jotka mahdollisesti vääristävät sote-uudistuksen rahoituksen siirtoon liittyviä laskelmia. On todettu, että kuntien raportoidut tiedot eivät kaikilta osin vastaa palvelujen järjestämisen yhden vuoden kustannuksia.

Kunnan peruspalvelun valtioneuvoston annettua asetusta 7 §:ää täydennettäisiin sääntelyllä, jonka mukaan kunnan vuosille 2021 ja 2022 kirjaamat kulut ja tuotot voitaisiin ottaa rahoituksen siirtolaskelmassa huomioon kunnan Valtionkonttorille ilmoittamista tilinpäätöstiedoista poiketa, jos kyseisen kunnan tilinpäätöstieto muutoin merkittävästi vääristäisi laskelmia yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen osalta. Tieto otettaisiin huomioon siten, että siirtyvät kustannukset vastaavat yhden vuoden palveluiden järjestämisen kustannuksia.

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun asetusta 5 §:ää täydennettäisiin siten, että hyvinvointialueiden koko maan rahoituksen tarkistamisesta koskevissa laskelmissa otettaisiin huomioon vastaavasti rahoituslaskelmia merkittävästi vääristävät tiedot. Hyvinvointialuekohtaisten siirtymätasauksien sääntelyn täydentämistarve arvioidaan erikseen.

Seuraavat kuntakohtaiset erät huomioitaisiin siirtolaskelmissa oikaistuin, jos erä vääristäisi merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta: a) pelastustoimen takautuvat varallaolokorvaukset, b)

30.05.2023

Kansliapäällikkö

---

sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kuntayhtymien ja muiden sote-yhteistyöorganisaatioiden ja pelastuslaitosten yli- ja alijäämät ja takautuvat yli- ja alijäämät, c) sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen toimitilojen ja kiinteistöjen sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot. Merkittävyyden arvioinnissa käytettäisiin noin 30 euron pysyvää vaikutusta kunnan valtionosuuteen tai hyvinvointialueen rahoitukseen asukasta kohden laskettuna. Mikäli 30 euron vaikutus ylittyy, otetaan yksittäisen tiedon vaikutus kokonaisuutena huomioon. Sääntely poikkeaa vuosille 2021 ja 2022 kirjattujen takautuvien palkkaharmonisaatiokustannusten huomioon ottamista koskevasta sääntelystä, palkkaharmonisaatiokustannukset tulee ottaa huomioon myös tilanteissa, joissa tiedon vaikutus ei olisi merkittävä.

Lausunto on valmisteltu kaupunginkanslian sekä sosiaali- ja terveys-toimialan yhteistyönä.

Lisätiedot

Riikka Henriksson, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 12.5.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.05.2023

Kansliapäällikkö

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 85 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

30.05.2023

Kansliapäällikkö

Sami Sarvilinna
kansliapäällikkö

Tuula Saxholm
rahoitusjohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 31.05.2023.